

ECOLOGIA IRRITATIVA

ADOLF TOBEÑA

SI UN ASSAIG ÉS CAPAÇ DE PROVOCAR UNA SOLA SOTRAGADA ALS ESQUEMES HABITUALS QUE FEM SERVIR PER ACOSTAR-NOS ALS USOS I ELS COSTUMS DELS HUMANS, JA PAGA LA PENA D'HAVER-LI DEDICAT ALGUNA ATENCIÓ. DARRERAMENT, PERÒ, LA COMBINACIÓ DEL PENSAMENT FEBLE AMB LES VULGARITZACIONS POLÍTIICAMENT CORRECTES ÉS TAN

FREQÜENT EN LA DIVULGACIÓ CIENTÍFICA (I EN L'ASSAIG, EN GENERAL), QUE LES SORPRESES ESTIMULANTS SÓN MÉS AVIAT D'ORDRE MENOR, QUAN NO TOTALMENT ABSENTS. DONCS BÉ, EL LLIBRE DE GALIANA ÉS TOT EL CONTRARI: PROVOCA SORPRESES I FINS I TOT ENSURTS, A CADA PLANA. I BEN SOVINT, A CADA PARÀGRAF.

Sou davant, per tant, d'un text que no defraudarà gens els amants de les emocions fortes. Temiu garantides la irritació, el desconcert, la perplexitat i el rebuig, en dispars canviants i sistemàtics, mentre aneu topant amb punts d'interès que excitaran el vostre masoquisme tafaner. De manera que, encara que us revolti allò que us proposa l'autor, no podreu resistir la temptació de continuar sotmesos al doll de patacades inclements. Únicament si pertanyeu a algun dels gremis arrecerats en barreres doctrinals insalvables (que són la majoria, val a dir-ho), el llençareu a la paperera (o a la foguera).

El llibre comença amb una proposició que denota una ingenuïtat tan radical, que es pot confondre, erròniament, amb una pedanteria forada. L'autor ens proposa ni més ni menys que una «teoria científica» d'abast total, sobre la vida social dels humans. És a dir, de tot allò que estiga per sobre de la fisiologia: vet ací que l'ecologia ja gosa donar-ne una visió estructurada i omnicomprensiva. Galiana la presenta (i ho resol prou bé, en una obra introductòria) en dues-centes planes perpètuament insolents. Breu: l'antropologia, la psicologia, la sociologia, l'economia, la història i la política ja no poden eludir el marc genèric que ha bastit la biologia evolutiva, juntament amb les anàlisis ecològiques de la dinàmica dels ecosistemes i les poblacions. Per tant, les aproximacions tradicionals de les ciències socials al comportament humà reben un atac frontal, per insuficients i parcials, quan no directament desenfocades.

Sense Fronteres

La capacitat sintètica de Galiana és aclaparadora i troba el punt de màxima brillantor en els capítols dedicats a discutir els vectors bàsics de l'evolució dels primats *sapiens* i en l'anàlisi de les interaccions entre biologia i cultura. En canvi, el desbrossament dels defectes de les ciències socials és apressar i simplificador. El llibre, d'altra banda, incompleix les expectatives inicials, perquè serveix per a constatar que

som encara ben lluny d'una teoria científica ben travada i consistent sobre els humans. Tenim només un programa de recerca poderosíssim i extraordinàriament fructífer, que afectarà, per a millorar-les, no solament totes les humanitats sinó la mateixa concepció i organització de les societats, en el futur immediat. La qualitat temptativa i amb una innegable càrrega de devoció militant de les prediccions que s'avancen, al final del llibre, en són la demostració més feaent de la fructífera provisionalitat de l'aproximació ecològica.

Però tant se val: aquests són inconvenients menors. El llibre de Galiana és un text magnífic que té moltes probabilitats de passar desapercbut, en una societat poc donada a la discussió de fons. Però, si m'ho permeteu, sospito que el *tour de force* de Galiana és bastant més rellevant que el veneradíssim homòleg de Joan Fuster, del qual manlleua el títol, com a homenatge. Espero que Galiana es decideixi aviat a enfocar el seu periscopí vers aquests humans peculiars que són els valencians, per tal de completar, amb una visió de més calat, la panoràmica que va deixar encetada el savi de Sueca.

Aquesta obra serveix per a constatar que som encara ben lluny d'una teoria científica ben travada i consistent sobre els humans

El llibre de Galiana és un text magnífic que té moltes probabilitats de passar desapercbut, en una societat poc donada a la discussió de fons